

Belet Ayca & Puolakanaho Anna-Katriina

ENSIHOITAJA AKUUTTIHOITO- TYÖSSÄ

Ensihoito koulutusohjelman antamat valmiudet
työskennellä akuuttihoitotyössä

Opinnäytetyö
Ensihoitaja (AMK)

2020

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

Tekijät	Tutkintonimike	Aika
Ayca Belet & Anna-Katriina Puola-kanaho	Ensihoitaja (AMK)	joulukuu 2020
Opinnäytetyön nimi Ensihoitaja akuuttihoitotyössä Ensihoito koulutusohjelman antamat valmiudet työskennellä akuuttihoitotyössä		
Toimeksiantaja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu		
Ohjaaja Katja Villikka		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä osaamista ensihoidon koulutusohjelma voisi tarjota akuuttihoitotyöhön, jota sairaanhoitajan koulutusohjelma ei tarjoa. Haastattelussa pyrittiin saamaan näkemys, miksi ensihoitajaksi valmistunut valitsee työpaikaksi muun kuin ensihoitajan työn ambulanssissa ja antaako ensihoitajakoulutus akuuttihoitotyöhön enemmän valmiuksia. Tavoitteena oli saada tietoa, jonka avulla voidaan kehittää Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun sairaanhoitajakoulutuksen vetovoimaisuutta akuuttihoitoon suuntautuvana koulutusohjelman ja sen markkinointia tulevaisuudessa. Opinnäytetyössä haettiin vastauksia kysymyksiin, miksi henkilö on hakeutunut ensihoitaja koulutuksen ja miksi henkilö ei työskentele ensihoidossa sekä tuoko ensihoidon koulutus lisävalmiuksia työskennellä akuuttihoitotyössä.</p> <p>Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Aineisto kerättiin teemahaastattelu keinoin. Haastatteluissa tiedonantajien kanssa käsiteltiin neljää pääteemaa, jotka olivat ensihoitajan koulutukseen hakeutuminen, kokemukset ensihoitajakoulutuksesta, nykyiset työtehtävät sekä kokemus omasta ja ensihoitajakoulutuksen tuottamasta osaamisesta akuuttihoitotyössä. Haasteltiin kuutta ensihoitajaa.</p> <p>Haastateltavat saivat suostumuslomakkeen allekirjoitettavaksi sähköpostilla, ennen haastattelua ja jokainen haastateltava on ollut mukana yksilönsuostumuksella. Opinnäytetyö ei kohdistu mihinkään tiettyyn organisaatioon. Aineisto kerättiin puhelinhaastatteluilla, jotka nauhoitettiin. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.</p> <p>Tutkimustulosten perusteella ensihoitajan koulutusohjelma ei anna lisävalmiuksia työskennellä akuuttihoitotyössä. Haastateltavat kokivat, että samankaltaiset työtehtävät osattiin erinomaisesti, mutta akuuttihoitotyössä tarvittava osaaminen oli laajempaa kuin ensihoidossa. Koulutusohjelman suosion koettiin johtuvan ammatin mediaseksikkyyydestä. Haastateltavat eivät enää työskennelleet ensihoidossa muun muassa kovan kilpailun ja yksipuolisten tehtävien vuoksi. Useat kokivat, että omaa osaamista kehitti enemmän työskentely akuuttihoitotyössä. Johtopäätöksenä tutkimustuloksista pääteltiin, että ensihoidon markkinointi on tehdyt alasta hyvinkin vetovoimaisen. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää opinnäytetyöntilaajan (XAMK) opiskelijavetovoimaisuuden kehittämiseksi, sairaanhoitajien koulutuksessa, jonka vetovoimaisuus on ollut huomattavassa laskussa.</p>		
Asiasanat ensihoito, akuuttihoito, osaaminen, koulutus, valmiudet		

Author (authors)	Degree	Time
Ayca Belet & Anna-Katriina Puolakanaho	Bachelor of Health Care	December 2020
Thesis title Emergency care nurses in acute care Ability to work in acute care provided by emergency care studies at a UAS		
		27 pages 10 pages of appendices
Commissioned by South-Eastern Finland University of Applied Sciences		
Supervisor Katja Villikka		
Abstract <p>The purpose of this thesis was to find out if the studies of emergency care nurses could offer better ability to work in acute care, than the Bachelor's studies of health care (nursing). By conducting interviews with emergency care nurses, we aimed to gain knowledge for reasons not to work in ambulance and if the interviewees felt that they had better nursing skills to work in acute care units. The overall objective of the thesis was to gather knowledge, which could help develop nursing degree of XAMK to be the program for acute care, and its marketing in the future.</p> <p>Qualitative research was conducted through a series of interviews, thus providing accurate information for the thesis writing. The four main themes were: the reason behind choosing to study emergency care, their current position and what they have experienced in working life, compared to skills and knowledge gained during their own studies. Deductive content analysis was used for processing the results. The research questions were: why do they choose the degree of emergency care in particular, why do the individuals not work in an ambulance, does he/she have a better skillset/knowledge to work at the acute care based on their degree of emergency care.</p> <p>Work placements and social media were used in finding the six interviewees. They did not represent any organization. All answers were based on their own experiences and cannot be generalized. All six interviewees received the four main themes, followed by questions via email. In addition, all of them signed a notice of consent for legal protection. The material was recorded, then analyzed.</p> <p>Based on the research results; emergency care studies do not provide additional ability to work at acute care. The interviewees experienced that similar assignments were learned well; however deeper knowledge is required in acute care. Media plays a big role in popularity status, however the picture painted differs from the reality of the profession. Research provided many reasons as to why employees are choosing not to work in an ambulance. For example, the competition over the contracts, physical overload of the job and the ability to develop nursing skills were better in acute care. The research concluded that the marketing of the emergency care nurse's career is successful in attracting students. The results can be used to better develop the marketing methods of the nursing degree, as the number of applicants has decreased versus an increase in emergency care degree students.</p>		
Keywords emergency care, acute care, education, ability		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	ENSIHOITO	6
2.1	Ensihoidon palvelujärjestelmä	6
2.2	Ensihoidon määritelmä	7
3	ENSIHOITAJAN KOULUTUS JA OSAAMISVAATIMUKSET	7
4	AKUUTTIHOITOTYÖ.....	9
4.1	Akuuttihoitotyön määritelmä	9
4.2	Osaamisvaatimukset akuuttihoitotyössä.....	9
5	ENSIHOITAJIEN TYÖLLISTYMINEN JA JATKOKOULUTUS.....	11
6	TUTKIMUKSEN TAVOITEET, TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	12
7	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	12
7.1	Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu	12
7.2	Aineiston analyysi	14
8	TULOKSET.....	15
9	POHDINTA	19
9.1	Johtopäätökset ja hyödynnettävyys	19
9.2	Luotettavuus ja eettisyys	22
9.3	Jatkotutkimusaiheet	24
	LÄHTEET.....	25

LIITTEET

Liite 1. Tutkimustaulukko

Liite 2. Aineistonhakutaulukko

Liite 3. Haastattelurunko

Liite 4. Suostumuslomake

Liite 5-9. Sisällönanalyysitaulukot

1 JOHDANTO

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun hakijamäärät ensihoidon koulutusohjelmaan ovat pysyneet melko samana, ja se onkin yksi suosituimmista haku-kohteista. Saman aikaisesti sairaanhoitajan koulutusohjelman hakijamäärät ovat hieman laskussa. (Xamk 2019.) Kuitenkin suuriosa ensihoitajiksi (AMK) valmistuneista työskentelee sairaanhoitaja -nimikkeellä akuuttihoitotyössä. Mistä tämä johtuu? Tilasto tietoa asiasta on hankala löytää, sillä ensihoitaja ei ole suojattu nimike. Sairaalassa ensihoitajat työskentelevät sairaanhoitajana ja ambulansseissa taas ensihoitaja voi olla lähihoitaja, sairaanhoitaja, lääkin-tämestari tai ensihoitaja (AMK).

Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakou-lun (XAMK) kanssa. XAMK on tunnettu sen ensihoitajakoulutuksestaan ja on yksi ensimmäisistä koulutuksen aloittaneista ammattikorkeakouluista. Ensihoi-tajakoulutuksessa opiskellaan ensin 165 opintopistettä sairaanhoitajan perus-opintoja, minkä jälkeen syvennyttään ensihoitajan opintoihin 60 opintopisteen verran. Loput 15 opintopistettä koostuu opinnäytetyöstä, jonka opiskelijat teke-vät ensihoidosta.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä osaamista ensihoidon koulutus-ohjelma voisi tarjota akuuttihoitotyöhön, jota sairaanhoitajan koulutusohjelma ei tarjoa. Haastattelussa pyrittiin saamaan näkemys, miksi ensihoitajaksi val-mistunut valitsee työpaikaksi muun kuin ensihoitajan työn ambulanssissa ja antaako ensihoitajankoulutus akuuttihoitotyöhön enemmän valmiuksia. Tavoit-teena oli saada tietoa, jonka avulla voidaan kehittää Kaakkois-Suomen am-mattikorkeakoulun sairaanhoitajakoulutuksen vetovoimaisuutta akuuttihoitoon suuntautuvan koulutusohjelmana ja sen markkinointia tulevaisuudessa. Opin-näytetyössä haettiin vastauksia kysymyksiin, miksi henkilö on hakeutunut en-sihoitaja koulutuksen ja miksi henkilö ei työskentele ensihoidossa sekä tuoko ensihoidon koulutus lisävalmiuksia työskennellä akuuttihoitotyössä.

2 ENSIHOITO

2.1 Ensihoidon palvelujärjestelmä

Ensihoitopalvelu on alkanut muodostua 1900-luvulta lähtien teollisuusmaissa, kun ihmisiä alettiin kuljettaa sairaaloihin jatkohoitoon. Ennen tätä ihmiset syntyivät, kuolivat ja myös sairastivat pääasiassa kotonaan. Sota-aikana ymmärrettiin kuitenkin välittömän hoidon aloituksen parantavan huomattavasti selviytymisen mahdollisuuksia. Tätä toimintaa varten koulutettiin lääkintämiehiä, jotka huolehtivat peruselintoiminnoista turvaten hengitystä, vuodon tyrehtymistä ja suonensisäistä nesteytystä antamalla. Tästä alkoi sairaalan ulkopuolisen hoidon kehitys. Suomessa ensimmäiset sairaankuljetukset alkoivat 1904 Helsingin ja Turun palolaitosten voimin. Nykyisen muodon ensihoitopalvelut ovat saaneet vasta 1990-luvun lopussa, jolloin alettiin kouluttaa hoitotason ensihoitajia ja työnluonne muuttui enemmänkin hoidon tarpeen arvioinniksi kuin vain sairaankuljetukseksi. (Kuisma ym. 2018.)

Nykyisin ensihoidon Suomessa järjestää sairaanhoitopiiri perustuen sen laatimaan palvelutasopäätökseen. Palvelutasopäätöksessä määritellään ensihoitopalvelun sisältö. Ohjeet palvelutasopäätöksestä on laatinut Sosiaali- ja terveysministeriö. Ensihoitopalvelu tulee järjestää alueen päivystyksellisesti toimivan terveydenhuollon kanssa niin, että ne yhdessä luovat toimivan kokonaisuuden. (Sosiaali- ja terveysministeriö s.a.) Ensihoitopalvelu voidaan järjestää koko alueella tai osassa alueella niin, että sairaanhoitopiirin kuntayhtymä tuottaa palvelut itse, yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen kanssa tai ostamalla palvelut muualta. Myös toisen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa voidaan suunnitella yhteinen palveluntuottaja. (Hämäläinen 2019.)

Järjestelmänä ensihoito on laaja ja kattaa muutakin kuin hoidolliset toimijat. Suomessa käytetty malli on kuusiportainen, johon kuuluu hätäkeskus, ensivaste, perustaso, hoitotaso, ensihoitolääkäri/lääkäriyksikkö sekä päivystyspoliklinikka. Ensihoidon tärkein yhteistyötaho on hätäkeskus, sillä sieltä tulevat ensihoidon tehtävät. Tehtävien kirjo on suuri ja ne ovat jaettu kiireellisyyksiluokituksiin. Jokaiselle tehtävälle löytyvät omat tehtäväkoodit. Tehtäväkoodi on suuntaan antavaa ja helpottaa tehtävään valmistumista. Kiireellisyyksiluokka kertoo, kuinka nopeasti kohde olisi tavattava ja mahdollisesti potilaan voinnin kriittisyydestä. Ensihoitajien tehtävä on antaa välitön hoito potilaalle, mutta

myös ohjata potilasta ja omaisia. Vaihtelevat tehtävät vaativat ensihoitajalta sopeutumiskykyä. (Kuisma ym. 2018.)

2.2 Ensihoidon määritelmä

Ensihoito on osa terveydenhuollon palveluita ja kuuluu anestesiologian ja tehohoidon erikisalaan (HUS s.a) Se on päivystysluonteista toimintaa, joka tapahtuu potilaiden kotona, työpaikoilla ja julkisilla paikoilla (Kuisma ym. 2018). Lyhyesti määriteltynä ensihoito on äkillisesti sairastuneen tai vammautuneen potilaan avun hälyttämistä ja hoidon antoa, siihen asti, kunnes potilas on lopullisessa hoitopaikassa. Tästä johtuen ensihoitoon katsotaan kuuluvan myös sairaaloiden päivystysalueet. (Kurola 2001.) Tässä opinnäytetyössä on selkeyden vuoksi päädytty jakamaan ensihoito sairaalanulkopuolella tapahtuvaan hoitoon ja sairaalansisäinen hoito luokitellaan akuuttihoitoon.

Virallisesti ensihoitopalvelulle on määritely viisi tehtävää, joista ensimmäinen on äkillisesti sairastuneen tai loukkaantuneen potilaan hoidon tarpeen arviointi, kiireellinen hoito sekä tarvittaessa potilaan kuljettaminen hoitoyksikköön. Myös potilassiirrot ovat ensihoitopalvelun vastuulla, mikäli potilaan kunto tarvitsee kuljetuksen aikana vaativa hoitoa. Toisena päätehtävänä on ensihoitovalmiuden ylläpitäminen. Hoidon lisäksi potilaan, omaisten sekä muiden osallisten ohjaaminen psykososiaalisen tuen piiriin kuuluu ensihoitopalvelun tehtäviin. Myös virka-avun antaminen muille viranomaisille sekä varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatiminen yhdessä muiden viranomaisten ja toimijan kanssa on laissa määritelty tehtävä. (Kuntaliitto 2019; Terveydenhuoltolaki 1326/2010 4:40 §.)

3 ENSIHOITAJAN KOULUTUS JA OSAAMISVAATIMUKSET

Ammattikorkeakoulun ensihoitajan koulutuksen suorittanut henkilö, joka voi toimia hoitotason ensihoitajanimikkeellä. Ensihoitajatutkinnon ydinosaminen perustuu yleissairaanhoidaja-tutkinnon perusteista, joka antaa valmiudet toimia myös sairaanhoidajana. Tutkintoon voi hakea ammattikorkeakouluun neljävuotiseen ensihoitajalinjan opetukseen, joka on 240 opintopisteen laajuinen kokonaisuus. Vaihtoehtoisesti valmistunut pätevä sairaanhoidaja voi kouluttautua ensihoitajaksi 30 opintopisteen laajuisella lisäkoulutuksella. (Opintopolku 2020.)

Opinnot voi suorittaa päiväopintoina, jotka sijoittuvat arkipäiville ja toteuttaa lähiopetuksena ja/tai verkko-opetuksena. Opintoja järjestetään myös monimuoto-opintoina, jolloin opintoja lähiopetuksen muodossa on enemmän tai vähemmän itseopiskeltavana verkko-opetuksena. Ensihoitajatutkinnon voi suorittaa kahdeksassa eri ammattikorkeakoulussa Suomessa, jotka ovat Helsingin Metropolia ammattikorkeakoulu, ruotsinkielinen koulutuslinja Helsingissä Arcadassa, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu, Kaakois-Suomen ammattikorkeakoulu Kotkassa, Savonia-ammattikorkeakoulu Kuopiossa, LAB ammattikorkeakoulussa Lappeenrannassa sekä Oulun ammattikorkeakoulu. (Opintopolku 2020.)

Opintojen rakenne koostuu ydinsaamisesta, joka tulee sisällyttää kaikille tutkinto-opiskelijoille samanlaisena. Lisäksi opintojen rakenteeseen kuuluu täydentävä osaaminen, jolla syvennetään ja vahvistetaan ydinsaamisen päälle opiskelijan suuntautumista omaan erikoisalaan. Harjoittelua opintojen ajalle kertyy kaikkiaan 90 opintopisteen verran, joka vastaa 60 viikkoa. (Xamk s.a)

Ydinsaamisen opinnot koostuvat hoitotyön ammatillisista perusteista, kieli- ja viestintäopinnoista, terveyden ja toimintakyvyn edistämisestä, kliinisestä hoitotyöstä, perhe- ja yhteisöhoitotyöstä sekä näyttöön perustuvasta hoitotyöstä. Ydinsaamisen kokonaisuus tuo ns. yleissairaanhoitajan pätevyyden. Ydinsaamisen lisäksi ensihoitajan koulutukseen sisältyy ensihoidon täydentävät opinnot, joita ovat ensihoidon perusteet, ensihoidon palvelujärjestelmä, päivystys-, anestesia- ja tehohoitotyö, ensihoidon asiantuntijuuden perusteet, ensihoidon erityisasiantuntijuus ja ensihoitolääketiede sekä ensihoidon perusteet ja ensihoidon asiantuntijuus harjoittelut. Valmistumisvaiheessa ensihoitajaopiskelijan riittävä taso varmistetaan yhteistyössä ensihoidon valtakunnallisen verkoston kanssa valtakunnallisella tentillä, sekä simuloidusti toteutetulla osaamisen näytöllä. (Xamk 2020.)

Ensihoitajan opintotoihin kuuluu varsin paljon käytännönharjoittelua koululla simulaatio-oppimisympäristössä, jossa jäljitellään todellisuutta parhain mahdollisuuksien mukaan. Oppimistilanteissa käytetään apuna toden mukaista ympäristöä, simulaationukkeja, simulaatioambulanssia ja ulkopuolisia vapaaehtoisia potilaita sekä oikeita työvälineitä. (Xamk 2020.)

4 AKUUTTIHOITOTYÖ

4.1 Akuuttihoitotyön määritelmä

Tässä opinnäytetyssä akuuttihoitotyöllä tarkoitetaan sairaalassa välittömästi potilaalle annettavaa hoitoa, joka on hänen terveydentilansa kannalta välttämätöntä. Akuuttihoitotyössä hoitotoimenpiteet lopetetaan, kun oireet ovat saatu hallintaan, vaiva on poistunut tai hoidolla ei voida enää pelastaa potilasta. (Aalto ym. 2008.) Myös akuuttihoidon hoitoympäristö on rajattu tässä opinnäytetyössä niin, että siihen kuuluvat päivystyspoliklinikat, päivystysosastot, tehosastot sekä päivystysleikkaustoiminta.

Akuuttihoitotyössä arvioidaan ja havainnoidaan potilaan kliinistä vointia useita eri keinoja käyttäen, jotta tunnistetaan kriittisesti ja välitöntä hoitoa tarvitsevat potilaat. Potilas päätyy akuuttihoitoon joko ambulanssilla, terveysasemilta ohjattuna tai itse hakeutumalla. Hoito on lyhytaikaista ja jatkohoito tapahtuu yleensä sairaalaan eri osastoilla tai terveysasemilla. Hoitotyö on vaativaa ja siinä tarvitaan kykyä tehdä nopeita päätöksiä. Tärkeää on kyky tunnistaa potilaat, jotka vaativat välitöntä hoitoa. Toisinaan akuuttihoitoon päätyy potilaita, joiden hoito olisi voitu aloittaa myöhemmin ja joilla ei olisi ollut välitöntä hoidon tarvetta. (Nummelin 2009.)

4.2 Osaamisvaatimukset akuuttihoitotyössä

Akuuttihoitotyö on vaativaa ja hoitajat joutuvat sopeutumaan nopeasti muuttuviin ja uusiin tilanteisiin jatkuvasti. Hoitajalta vaaditaan kykyä työskennellä paineen alla. Akuuttihoitotyössä työn on suoritettava huolellisesti, mutta ripeästi. Sosiaaliset taidot ovat tärkeitä kliinisen osaamisen lisäksi, sillä hoitajat joutuvat kohtamaan potilaita ja heidän omaisia hyvin haastavissa ja kriittisissä tilanteissa. (Bucceri Androus 2020.) Akuuttihoitotyössä toimivalta hoitajalta vaaditaan vahvaa teoreettista osaamista sekä nopeaa ja itsenäistä ongelmanratkaisukykyä. Hoitajan pitää pystyä tekemään itsenäisiä johtopäätöksiä potilaan kertoman perusteella ja ymmärtää asioiden syy-seuraussuhteet. Tästä syystä akuuttihoitotyö toimivat hoitajat joutuvat yleensä syventämään osaamistaan tiettyyn erityisalaan. (NurseJournal 2020.)

Tutkimuksissa on todettu, että akuuttihoitotyössä toimivat hoitajat korostavat kunnollisen perehdytyksen tärkeyttä sekä pitävät tärkeänä kokemuksen tuomaa osaamista ja työskentelyvarmuutta. Jotta akuuttihoitotyössä pärjäisi ja potilaat saisivat parasta mahdollista hoitoa, on jokaisen alalla työskentelevän omattava riittävän hyvä teoreettinen osaaminen sekä hyvät kliiniset kädentaidot. Kuitenkin teoriaosaamista ja asioiden kokonaisuuden ymmärtämistä pidettiin aloittelijalla tärkeämpänä ominaisuutena kuin jotain tiettyä kädentaitoa. Myös motivaatiota uuden oppimiselle pidettiin tärkeänä, sillä uutta tietoa tulee jatkuvasti, joten akuuttihoitotyössä hoitajalla tulee olla valmius kehittää itseään. Työnantajalta odotetaan lisäkoulutuksia, joita pidettiin tärkeinä niin uusille kuin vanhoillekin työntekijöille. (Lång 2013; Andersson 2012; Virtanen 2017.)

Eriksson ym. (2015) ovat listanneet yhdeksän kohtaa, josta sairaanhoitajan vähimmäisosaamisen tulisi muodostua. Hoitajan työskentelyn on oltava asiakaslähtöistä ja toiminnan on oltava eettisten periaatteiden mukaista ja ammatillista. Hoitajalla tulee olla valmiuksia johtamiseen ja yrittäjyyteen. Lisäksi hoitajan on tunnettava sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristö, hallittava omassa työpaikassa tarvittava kliininen hoitotyö. Hoitajan toiminnan ja päätösten tulisi olla näyttöön perustuvaa. Lisäksi hoitajalla tulee olla ohjaus- ja opetusosaamista sekä kykyä terveyden ja toimintakyvyn edistämiseen. Kaikissa toimintaympäristöissä hoitajan tulee toimia niin, että laatu ja turvallisuus näkökohdat täyttyvät. Akuuttihoitotyössä näkyvät kaikki edellä mainitut osaamisvaatimukset joka päiväisessä työssä.

Långin (2013) tutkimuksen mukaan akuuttihoitotyössä toimivan sairaanhoitajan osaamisen kehittämiseen vaikuttavat hoitajan henkilökohtainen teoreettinen tietoperusta, henkilökohtaiset kokemukset ja oma motivaatio sekä työpaikan tarjoamat täydennys- ja jatkokoulutusmahdollisuudet. Osaamiseen ja sen kehittymiseen vaikuttavat myös hoitotyöstä ja toiminnasta saatu palaute sekä työympäristö ja sen mukana tulevat haasteet. Akuuttihoitotyössä työskentelevien hoitajien osaaminen on arvioitu korkeammiksi niillä osa-alueilla ja tehtävissä, joilla toistoa tulee usein.

5 ENSIHOITAJIEN TYÖLLISTYMINEN JA JATKOKOULUTUS

Ensihoitajan AMK koulutuslinja valmistaa työskentelemään kiireellisen hoidon asiantuntijana muun muassa päivystyspoliklinikoilla, teho-osastolla, ensihoidossa, sydänvalvonnassa ja sairaanhoitajana erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä. Työpaikkana voivat olla myös terveyskeskukset, sairaankuljetusyksiköt, palo- ja pelastuslaitosten sairaankuljetusyksiköt, sairaankuljetusyritykset tai hätäkeskuslaitos. Ensihoitajat voivat myös toimia yrittäjänä sekä toimia erilaisissa kansainvälisissä työtehtävissä. Ensihoitaja voi työskennellä sairaanhoitajan pätevyydellään esimerkiksi myös sairaalassa vuodeosastoilla, kotisairaanhoidossa tai kotisairaalassa. Ensihoitajaksi valmistuneen työ on yleensä kolmi- tai kaksivuorotyötä sairaalassa tai vuorotyötä 8-24 tuntiin päivässä ensihoidon työtehtävissä riippuen alueesta. (Ammattinetti 2020.)

Osaamista voi ja täytyy ylläpitää ja täydentää erilaisella koulutuksella, muun muassa erikoistumis- tai muulla täydennyskoulutuksella tai ylemmillä korkeakoulututkinnoilla. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (1994/559 3:18§) velvoittaa sekä työnantajan että työntekijää itseään siihen, että osaamista ylläpidetään riittävällä täydennyskoulutuksella hoitoalalla jatkuvasti työsuhteen aikana. (Sairaanhoitajat 2020.)

Jatkokoulutus mahdollisuuksia ensihoitajalle on sekä ammattikorkeakouluissa että yliopistoissa. Ammattikorkeakoulut tarjoavat käytännönläheistä ja työelämän tarpeisiin vastaavaa jatkokoulutusta. Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan pääpainopiste on soveltavassa tutkimus- ja kehitystyössä. Yliopistoissa puolestaan korostuu tieteellinen tutkimus ja siihen perustuva opetus. Ensihoitajan koulutus ja työkokemus antavat hyvän pohjan lisäkoulutuksen jälkeen erilaisiin tehtäviin. Suomessa ensihoitajalla on taustalla myös sairaanhoitajan tutkinto, minkä vuoksi ensihoitajan koulutuksen saaneen henkilön työtehtävät voivat olla hyvin monipuolisia eri terveydenhuollon alueilla. Sairaanhoitajan työtehtäviä voivat itse hoitotyön lisäksi olla myös muun muassa johtaminen, kouluttaminen, kehittäminen, tutkimus, hallinto, arviointi ja valvontatehtävät, joita voi tehdä monipuolisesti eri terveydenhuollon yksiköiden toimipisteissä muun muassa julkisen, kolmannen sektorin ja yksityisen työnantajan palveluksessa. (Sairaanhoitajat 2020.)

Ensihoitajat voivat toimia myös kouluttajina ja usein työn kuvaan kuuluu erilaisten koulutusten, kurssien ja harjoitusten järjestäminen joko omalla työpaikalla tai ulkopuolisen työnantajan järjestämissä tilaisuuksissa. Lisäksi ensihoitajana on mahdollisuus toimia tutkimus- ja kehittämistehtävissä tai ensihoidon asiantuntijoina esimerkiksi hätäkeskuksissa tai pelastuslaitoksissa. Jatkokoulutuksen jälkeen ensihoitaja voi toimia myös esimerkiksi opettajana tai esimiestehtävissä. (Sairaanhoitajat 2020.)

6 TUTKIMUKSEN TAVOITEET, TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mitä osaamista ensihoidon koulutusohjelma voisi tarjota akuuttihoitotyöhön, jota sairaanhoitajan koulutusohjelma ei tarjoa. Haastattelussa pyritään saamaan näkemys, miksi ensihoitajaksi valmistunut valitsee työpaikaksi muun kuin ensihoitajan työn ambulanssissa ja antaako ensihoitajakoulutus akuuttihoitotyöhön enemmän valmiuksia. Tavoitteena saada tietoa, jonka avulla voidaan kehittää Xamk:in sairaanhoitajakoulutuksen vetovoimaisuutta akuuttihoitoon suuntautuvan koulutusohjelman ja sen markkinointia tulevaisuudessa.

Tutkimuskysymykseksi asetettiin:

1. Miksi henkilö hakeutui ensihoitaja koulutuksen?
2. Miksi henkilö ei työskentele ensihoidossa?
3. Tuoko ensihoidon koulutus lisävalmiuksia työskennellä akuuttihoitotyössä?

7 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

7.1 Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu

Tässä opinnäytetyössä käytetään kvalitatiivista eli laadullista menetelmää. Laadullisen tutkimuksen päämääränä on kerätä haastateltavilta heidän omia kokemuksiaan ja tietoa, jonka takia olisi tärkeä, että haastateltavilla olisi mahdollisimman paljon kokemusta tutkittavasta aiheesta, jotta saadaan mahdollisimman paljon tietoa tutkittavasta aiheesta. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 85.)

Opinnäytetyöhän valittiin tiedonhankinnan menetelmäksi teemahaastattelu. Haastattelu on hyvä tutkimusmenetelmä, silloin kun aiheesta ei ole paljon aikaisempaa tutkimusta, tietoa ja halutaan selvittää vähän tiedetystä aiheesta lisää. Teemahaastattelulla pyritään saamaan tietoa asetettuihin tutkimuskysymyksiin, joiden pohjalta on mahdollista kehittää sairaanhoitajakoulutuksen sisältöä ja markkinointia. Teemahaastattelu valittiin aineistonkeruumenetelmäksi, sillä se sopii tutkimusmenetelmäksi silloin, kun tarkoituksena on kerätä haastateltavan omaan kokemukseen perustuvaa tietoa tutkittavasta aiheesta. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 35.)

Teemahaastattelussa haastattelu painottuu tiettyihin aihepiireihin, ja yhteistä haastattelussa on se, että haastateltavilla on kokemuksia samankaltaisista tilanteista, joista kerätään tietoa haastattelumenetelmää hyödyntäen. Teemahaastattelulla kerätyn aineiston tulisi avata tutkittavaa aihetta ja lisätä aiheen ymmärrystä nimenomaan haastateltavien omiin kokemuksiin perustuen. (Kananen 2014, 17, 70, 86.)

Teemahaastattelussa keskusteltava aihe on ennakoon tiedossa ja kaikelle haastateltaville esitetään samat teemoihin liittyvät kysymykset (liite 3), mutta kysymykset voivat edetä missä järjestyksessä tahansa ja haastattelun eteneminen kulkee joustavasti samalla keskustelua havainnoiden. (Hirsjärvi ym. 2008, 197.) Haastattelurungon kysymyksiä ei teemahaastattelussa pyritä asettamaan tarkkaan muotoon tai järjestykseen, vaan haastattelu etenee haastateltavan ehdoilla kuunnellen ja havainnoiden. Haastattelun aikana voidaan haastateltavalle tehdä myös avoimia kysymyksiä, lisäkysymyksiä ja oletuskysymyksiä. (Kananen 2014, 71, 76, 77.)

Tässä opinnäytetyössä haastatteluun kutsuttiin ensihoitajia, jotka työskentelevät akuuttihoitotyössä sairaalan sisäisissä tehtävissä. Haastateltavat olivat eri kaupungeista ja sairaaloista. Tutkimuksessa ei ole tarkoitus selvittää hoitajien kokemuksia jonkin tietyn organisaation sisältä ja kaikki haastateltavat ovat tulleet mukaan yksilön omalla suostumuksella. Tämän vuoksi tutkimukseen ei ole haettu miltään yksittäiseltä organisaatiolta tutkimuslupaa. Tutkittavat on löydetty tutkijoiden omien kontaktien kautta. Tutkimus ei siis kohdistu mihinkään tiettyyn organisaatioon, ja kaikki haastateltavat kutsuttiin tutkimukseen

henkilökohtaisesti. Tutkimuksessa myöskään tule missään vaiheessa ilmi, missä organisaatiossa haastateltavat työskentelevät tai mistä ammattikorkeakoulusta he ovat valmistuneet. Haastateltavia oli kuusi, joista kaikki toimivat vakinaisessa työsuhteessa akuuttihoitotyössä, mutta ovat valmistuneet ensihoitajiksi.

Vallitsevien poikkeusolojen takia haastattelut toteutettiin puhelimitse. Kaikki haastattelut nauhoitettiin. Ennen haastattelua kaikille haastateltavalle annettiin allekirjoitettavaksi suostumuslomake (liite 4), jossa haastateltava vakuuttaa olevansa mukana tutkimuksessa omalla suostumuksellaan ja on tietoinen, että haastattelut nauhoitetaan ja, mihin haastateltavaa materiaalia tullaan käyttämään.

Haastattelut nauhoitettiin, jotta tutkijoilla oli mahdollisuus syventyä huolellisesti aineistoon ja haastattelutilanteeseen myös haastattelun jälkeen. Teemahaastattelut etenivät haastateltavan ehdoilla. Teemahaastattelussa tutkijan ei kuulu ottaa kantaa haastateltavan antamiin vastauksiin, vaan toimia neutraalina kuuntelijana. Tehdyistä kysymyksistä ja saaduista vastauksista muodostuu tutkimusaineisto, jossa vastaukset parhaillaan selittävät tutkittua ilmiötä ja tuottavat tutkimusaineistoa tutkittuun aiheeseen. (Kananen 2014, 77, 81, 85; Hirsjärvi ym. 2000, 205.)

Haastattelut toteutettiin marraskuussa 2020. Toinen tutkijoista haastatteli ja johdatteli keskustelua samaan aikaan, kun toinen tutkijoista kirjoitti ylös haastattelusta muistiinpanoja. Haastattelupohjana käytettiin haastattelurunkoa (liite 1). Haastattelut kestivät 9 – 20 minuuttia. Kaikille haastateltaville esitettiin haastattelurungon kysymyksen samassa järjestyksessä ja lisäksi haastateltaville esitettiin tarvittaessa lisäkysymyksiä keskustelun edetessä, kun oli tarpeen täydentää henkilön antamaa vastausta.

7.2 Aineiston analyysi

Aineiston analysointi aloitettiin haastatteluiden litteroinnilla eli yhteismitallistamisella. Litteroinnin jälkeen kirjallista haastatteluaineistoa oli 16 sivua. Litteroitu aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä, joka on laadullisen

tutkimusaineiston perusanalyysimenetelmänä. Laadullisen aineiston käsittelyssä on monia vaiheita. Aluksi aineiston käsittelyyn kuuluu analyysi, jonka tarkoituksena luokitella ja eritellä aineistoa, sekä pyrkiä kartoittamaan tapahtumien, kohteiden tai henkilöiden piirteitä. Tämän jälkeen analyysistä muodostuu synteesi, jonka tarkoituksena on luoda kokonaiskuva, esittää tutkittava ilmiö uudenaikaisessa perspektiivissä samankaltaisia ilmaisuja yhdistäen. Haastatteluaineistosta pyritään löytämään kuvaus tutkittavasta ilmiöstä, ja analyysin tarkoituksena on luoda selkeä sanallinen kuvaus tutkittavasta aiheesta. Sisällönanalyysillä pyritään järjestämään aineisto selkeään, yksinkertaiseen ja tiiviiseen muotoon. (Tuomi & Sarajarvi 2013, 108.)

Kun haastattelut oli litteroitu tekstimuotoon, alkoi varsinainen sisällönanalyysi. Teksteistä etsittiin yhtäläisyyksiä ja samankaltaisia ilmaisuja, jotka merkittiin omilla väreillään. Kun kaikki yhtäläisyydet oli poimittu, lisättiin aihealueittain haastateltavien alkuperäiset ilmaukset taulukkoihin. Taulukoiden avulla yhdisteltiin alkuperäiset ilmaukset alakategorioiksi ja näistä lopuksi alakategoriat yhdisteltiin pääkategorioiksi. Aineisto analysoitiin haastattelun teemojen mukaisesti ja analyysi tuotti viisi sisällönanalyysin taulukkoa, jotka käsitelivät eri aihealueita ensihoidon koulutukseen liittyen. Aihealueita, joita sisällönanalyysitaulukot kuvaavat ovat vastaajien syyt ensihoitajan koulutukseen hakeutumiseen, vastaajien mielipide ensihoitajan koulutuksen suosioon sekä syyt, miksi ensihoitajaksi valmistunut ei työskentele ensihoidossa ja vastaajien kokemus siitä, tuoko ensihoidon koulutus lisävalmiuksia työskennellä akuuttihoitotyössä.

8 TULOKSET

Haastatteluun osallistui kuusi ensihoitajan koulutuksen saanutta henkilöä. Heistä yksi toimi tällä hetkellä leikkaussalissa anestesiahoitajana, yksi toimii sairaanhoitajana lastenteho-osastolla, yksi toimii lastenpäivystyksessä ja kolme heistä toimii päivystyksessä sairaanhoitajina.

Haastattelun aluksi vastaajilta kysyttiin, miksi he olivat alun perin hakeutuneet juuri ensihoitajakoulutukseen. Ensihoitajan koulutukseen oli hakeuduttu **ensihoitotyön ominaisuuksien** vuoksi. Ensihoitajan työtä pidettiin *ihmisläheisenä* ja työtä pidettiin *merkityksellisenä*. Ensihoitajan koulutukseen oli hakeuduttu

myös sen, mielikuvan perusteella, joka ensihoitajan työstä ambulanssissa on. Vastaajat olivat koulutukseen hakeutumisvaiheessa nimenomaan *halunneet työskennellä* ambulanssissa ja ambulanssissa työskentely oli vaikuttanut *mielenkiintoiselta* ja *työn mainetta* pidetty hyvänä. Lisäksi vaihteleva ja liikkuva *työympäristö* oli kiinnostanut. Sisällönanalyysi ensihoitajan koulutukseen hakeutumisen syistä on esitelty liitteessä 5. Ensihoitajakoulutukseen hakeutumista vastaajat kuvasivat muun muassa seuraavasti:

”...nimenomaan halus sinne ambulanssi töihin, mut mulla oli ehkä vähä erilainen käsitys siitä työstä...”

”...olin ihan sata varma, et mää haluun ambulanssiin töihin...
...hirvee hinku tehdä sellasta mikä merkitsee ja se auttamisen halu...”

”... viehätti se et saa liikkua, työympäristö on vaihtelevaa ja sit sellasta vaativuutta...”

Haastatelluista viisi oli valmistumisensa jälkeen toiminut ensihoitajana ambulanssissa. Yksi haastatteluun osallistunut ei ollut koskaan ensihoitajaksi valmistumisensa jälkeen toiminut ambulanssissa ensihoitaja. Vastaajat olivat työskennelleet ensihoitajana ambulanssissa eri pituisia jaksoja noin kolmesta kuukaudesta kahteen vuoteen.

Seuraavaksi haastattelussa vastaajilta kysyttiin, miksi he eivät enää ole ambulanssissa ensihoitajana. Vastaajista moni sanoi, että **työssä kehittyminen** johtivat hakeutumaan sairaalaan töihin. Vastaajat kertoivat halunneensa *kehittyä työssä ja oppia uutta*. Vastaajat kokivat, että sairaalassa heillä on **monipuolisempi työ** ja he pääsevät tekemään *hoitotyötä enemmän*. Lisäksi ensihoidon **työn kuormittavuus** oli vaikuttanut haluun siirtyä ambulanssista sairaalaan. Osa koki, että *henkinen ja fyysinen jaksaminen* olivat usein koetuksella pitkien ja haastavien vuorojen takia. Haastattelussa nousi esille myös **työn saamisen vaikeus**. Töitä ensihoidossa *ei ole niin helposti saatavilla*, kuin sairaalasta. Vastaajista osa haaveili vielä kuitenkin ensihoitajan työtehtävistä jossain vaiheessa tulevaisuutta. Syitä, miksi vastaajat eivät työskentele ensihoidossa, kuvasivat he muun muassa seuraavasti:

”... vaikee saada ensihoitajan paikkoja ambulanssiin, kilpailu on kovaa...”

”... mulle ne oli rankkoja ne yövuorot mä en pitänyt niistä...”

”... päivystyksessä työskentely on aika avartavaa et oppii ja näkee ihan erita-valla ku se että olis ambulanssissa duunissa...”

”... mä halusin tietää lisää...”

Sisällön analyysi, miksi ensihoitajaksi valmistuneet eivät työskentele ensihoidossa, on esitetty liitteessä 6.

Haastattelussa haluttiin myös selvittää vastaajien mielipidettä siihen, miksi ensihoitajan koulutusohjelma on suositumpi kuin sairaanhoitajan koulutusohjelma. Vastaajat kertoivat, että ensihoitajan **ammattista on tietynlainen mielikuva**. Ensihoitajan työ on yhteiskunnallisesti *näkyvämpää* ja sitä kautta ammatti on myös *vetovoimaisempi*. Ensihoitajan ammatin näkyvyyttä ja vetovoimaisuutta vastaajat kuvasivat seuraavasti:

”...ambulansseja sää näät tuolla niinku päivittäin...”

”...sairaanhoitajat ei ehkä näy sillain maallikolle kuten ensihoito...”

”...just ne ensihoidon työtehtävät nähää sillai mediaseksikkäämpänä...”

”...Jotenki tuntuu et, se ensihoitajan koulutus on nii paljon siistimpi ku esim sairaanhoitajan...”

”...se voi olla ehkä sitäkin et on tosa paljon sarjoja jotenki ensijoidosta tai jotenki annetaan kuva siitä et se ob tosi siistii ja jännittävää...”

Vastaajilla oli ollut myös varsin vahva **mielikuva ensihoitajan ammattiin liittyvistä työtehtävistä**. Koulutukseen hakeutumisvaiheessa *ensihoitajan työtehtäviä oli pidetty mielenkiintoisina* ja *sairaanhoitajan työ tehtävät nähtiin tylsinä perustöinä*. Vastaajilla oli myös ollut mielikuva siitä, että ensihoitajan työ on *itsenäisempää* kuin sairaanhoitajan työ. *Ensihoitajan statusta* pidettiin sairaanhoitajaan verrattuna parempana. Ensihoitaja-koulutukseen suosiota vastaajat kuvasivat seuraavasti:

”...se on markkinoitu sillai, että se on vauhtia ja vaarallisia tilanteita...”

”...sairaanhoitajat on sairaalassa sillai lääkärin alaisuudessa tavallaan...”

”...ehkä se sairaanhoitajan koulutus nähdään vähän tylsempänä kuin ensihoito...”

”... jotenki Suomessa katotaan, että sairaanhoitaja on sellainen. Öö... oota mikä se nyt on, niin ei saa yhtä paljon kunnioitusta...”

Sisällönanalyysi ensihoitajan koulutuksen suosioon vaikuttavista asioista on esitelty liitteessä 7.

Haastateltavilta kysyttiin, kokivatko he, että ensihoidon koulutusohjelma tuo lisävalmiuksia työskennellä akuuttihoitotyössä. Liitteessä 8 on esitetty sisällönanalyysi aiheesta. Suurin osa vastaajista koki, ettei ensihoidon koulutusohjelma tuonut lisävalmiuksia, sillä koulutuksen jo alkuvaiheessa oli selkeä **mielikuva työpaikasta ennen valmistumista**. Tämän vuoksi oli selkeää *ensihoidon suuntatutuminen opiskeluissa*. Sen sijaan haastateltavat kokivat, että ambulanssityöhön koulutus valmisti hyvin. *Osittain samat työtehtävät*, niin akuuttihoitossa kuin ensihoidossa kuitenkin takasivat paremman osaamisen jollain osa-alueilla. Haastateltavat kuvasivat kokemuksiaan seuraavasti:

”...kysytään taustatiedot ja tehdään se anamneesi ja otetaan vitaleetit niinku ambulanssissakin, et siihen se on valmistanut tosi hyvin.”

”...onhan siellä nii paljon samoja juttuja kuin päivystyksessä...”

”...eh-koulutuksessa käydään aika hyvin potilaan tilan arvioimista ja seuranta...”

”...kyl määhän koen, että tommosia yksittäisiä asioita on mitkä on valmistettu mua...”

Haastateltavat toivat esille, että **akuuttityössä on laajemmat osaamisvaatimukset**, joka selitti heidän *kokemusta puutteellisesta osaamisesta akuuttihoitossa*. Yksi haastateltavista mainitsi tärkeänä oman *motivaation* ja sen vaikutuksen omaan osaamisvalmiuksiin. Jokainen haastateltavista lohdutettiin kuitenkin ajatuksella, että *tieto ja taito kehittyvät vasta työelämässä*. Omaan osaamiseen vastaajat kuvasivat seuraavasti:

”...kyl sinne alus mentii vähän untuvikkona valmistuneena...”

”...ja koko ajan tulee oppia lisää erilaisten tilanteiden kautta...”

”Sanotaan, että on kehitystä ja paljon varvempi olo omaan työskentelystä tällä hetkellä kuin silloin valmistuneena...”

”teholla mennää vähän eri maailmaa ja koen et siihen ei kyl oikee saanu hyvii opintoja alle.”

”..mun mielestä aika huonot meil oli vaa se yhen viikon harjottelu (leikkaussaliin) et koen et siin ei ois saanu semmosta osaamista.”

Seuraavaksi vastaajilta kysyttiin heidän mielipidettä siitä, millaista osaamista heidän nykyiset työtehtävät akuuttihoitotyössä edellyttävät. Vastauksista nousi esille tärkeimpänä **teoriaosaaminen**, johon vastaajat liittivät erityisesti *anatomia ja fysiologian*.

”..sit jos ei tiedä mitä siel potilaan kehos tapahtuu nii missäkin eri taudin tilassa nii voi olla vaikee hahmottaa et mikä hoito on mil-lonki etusijalla”

”..osaa sit reagoida ja myös jättää reagoimatta tiettyihin juttuihin”

Myös **klininen hoitotyö** ja **farmakologia** tuotiin vastauksissa usein esille. Haastateltavat kokivat, että *lääkehoito, kädentaidot ja potilaan voinnin tarkkailu* olivat mainittavan arvoisia asioita osaamisesta. Ne tulevat esille jokapäiväisessä työssä ja niitä pidettiin siksi tärkeinä. Myös **asiakaslähtöisyys** ja **näyttöön perustava toiminta ja päätöksenteko** olivat haastateltavien mielestä osaamiseen kuuluvia asioita. *Tilannetietoisuus* ja *kyky työskennellä itsenäisesti* korostuvat akuuttihoitotyössä.

”..pitää tietää mitkä on niitä punaisia lippuja mihin pitää kiinnittää huomiota”

”aika hyvää et osaa yhistellä eri asioita et osaa tunnistaa oirekuvasta sen et mikä voisi olla”

Liitteessä 9 esitellään sisällönanalyysi vastaajien kokemuksista akuuttihoitotyön tarvittavasta osaamisesta.

9 POHDINTA

9.1 Johtopäätökset ja hyödynnettävyys

Opinnäytetyössä oli tarkoituksena selvittää, mitä osaamista ensihoidon koulutusohjelma voisi tarjota akuuttihoitotyöhön, jota sairaanhoitajan koulutusohjelma ei tarjoa. Haastattelussa pyrittiin saamaan näkemys, miksi ensihoitajaksi

valmistunut on valinnut työpaikaksi jonkin muun kuin ensihoitajan työn ambulanssissa. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että haastateltavilla oli lähes identtinen mielikuva, millaista työtä ensihoidossa tehdään. Tästä voi päätellä, että ensihoitajan työ on onnistuttu markkinoimaan todella hyvin ja hoitoalasta kiinnostuneet pitävät sitä lähtökohtaisesti mielenkiintoisena työpaikkana. Herrää kuitenkin kysymys, että onko sen markkinoinnilla luotu kuva kuitenkaan todennukainen? Haastateltavien vastauksista tulee selvästi ilmi, ettei näin aina ole. Vaikka mediassa maalataan kuva ensihoidosta, jossa pelastetaan ihmisiä ja jossa työ on päättä huumavaa, on todellisuus saattaa kuitenkin olla jossain määrin erilainen. Vaikka vaativia tilanteita työssä onkin, ovat ne niin harvassa, että moni haastateltavista koki, että ensihoito on lähinnä potilaiden kuljettamista ja voimien arviointia. Tulosten mukaan myös päätellä, että todellisuudessa sairaalassa hoitajat pääsevät kuitenkin useammin tekemään todellisia hoitotoimenpiteitä ja hoitajana kehitytään mahdollisesti jopa enemmän kuin ensihoitajana ambulanssissa. Monesti kuitenkin sairaanhoitajan työ sairaalassa näyttäytyy mediassa melko tylsänä perushoitona.

Opinnäytetyö pyrki myös selvittämään, antaako ensihoitajakoulutus akuuttihoitotyöhön enemmän valmiuksia. Toinen tutkimuksen tuloksista esiin noussut asia oli, että moni ensihoitajaksi valmistunut työskentelee muualla kuin ambulanssissa, ainakin jossain vaiheessa urallaan. Tämän vuoksi jo opinnoissa olisi hyvä ottaa huomioon, että ensihoitaja (AMK) -koulutus valmistaa myös sairaanhoitajia. Ensihoidon koulutusohjelman koettiin valmistavan hyvin ambulanssityöhön, mutta monet kokivat, että akuuttihoitotyöhön ei saanut ainkaan parempia valmiuksia kuin sairaanhoitajana.

Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää, miksi henkilö oli alun perin hakeutunut ensihoitaja koulutukseen. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että koulutukseen hakeutuneilla on tietynlainen mielikuva ammatista. Sairaanhoitajan työ nähdään tylsempänä ja ensihoitajilla ajatellaan olevan enemmän itsenäistä työskentelyä. Myös työn merkityksellisyys ja halu auttaa ovat syitä hakeutua ensihoitoon. Nämä ominaisuudet löytyvät myös sairaanhoitajan työstä, joten tämä ei sinänsä selitä ensihoitajan koulutuksen suosiota. Ensihoidon koulutusohjelmaan hakeudutaan myös siksi, että hakijalla on halu työskennellä akuuttihoitotyössä. Tästä voisikin päätellä, että sairaanhoitoa ei riittävän voimakkaasti yh-

distetä akuuttihoitoon. Halu työskennellä juuri ambulanssissa oli haastateltavien ainoa syy ensihoitajan koulutusohjelmaan, jota ei saisi sairaanhoitajan työssä. Muut mainitut tekijät toteutuvat myös sairaanhoitajana, jos työllistyy juuri akuuttihoitoon. Tästä voitaisiin siis päätellä, että sairaanhoitajan työ nähdään mahdollisesti liian kapea-alaisesti niin sanottuna perushoitotyönä ja hoitotyön koulutusohjelman markkinoinnissa tulisikin voimakkaammin tuoda esille sairaanhoitajan monipuoliset mahdollisuudet työskennellä akuuttihoitotyössä.

Tutkimustulosten mukaan yksi tärkeimmistä syistä, miksi henkilö ei työskentele ensihoidossa, on muun muassa kova kilpailu. Ensihoidossa työsopimuksia on vaikea saada, koska hakijoita on niin paljon. Tämä on hyvin ymmärrettävää, sillä ensihoitajan työpaikkoja on hyvin rajallinen määrä verrattuna sairaanhoitajan työpaikkoihin. Suomessa toimii 22 pelastustoimen aluetta, jossa osassa ensihoitajana toimii myös pelastajia, mikä puolestaan vähentää ensihoitajan työpaikkoja. Esimerkiksi Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksessa työskentelee vain 190 vakituista ensihoitajaa, kun taas Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on työllistänyt hoitohenkilökuntaa 3 356 vakinaisella viralla (Oulun kaupunki 2016).

Toinen tärkeä syy tulosten mukaan siihen, että henkilö ei työskentele ensihoidossa, on ensihoitajan työnkuormittavuus. Ensihoitajan työ koettiin raskaampana kuin sairaanhoitajan. Työajat olivat yksi syy ensihoidosta pois siirtymiseen. Myös vääränlainen mielikuva työstä vaikutti myös suuresti akuuttihoitotyöhön siirtymiseen. Haastateltavat kokivat, että akuuttihoitotyössä pääsee tekemään enemmän hoitotoimenpiteitä ja kehittymisen mahdollisuus houkutteli. Koulutusohjelmien markkinoinnissa tulisikin huomattavasti selvemmin kuvata, mitä ammatissa toimiminen todellisuudessa on ja millaisista työtehtävistä työ pääsääntöisesti muodostuu.

Ensihoito koulutusohjelman ei pääsääntöisesti koettu tuovan lisävalmiuksia työskennellä akuuttihoitotyössä. Haastateltavat kokivat, että koulutus valmisti hyvin ambulanssityöhön, ja tämän vuoksi työtehtävät, jotka toistuvat niin ensihoidossa kuin akuuttihoitotyössä, hallittiin erinomaisesti. Kaikkien haastateltavien kokemus oli, että akuuttihoitotyössä on ainakin jollain tasolla laajemmat osaamisvaatimukset. Akuuttihoitotyössä koettiin olevan enemmän laitteita,

teknologiaa, hoitotoimenpiteitä ja lääkkeitä, joita ensihoidossa ei käytetä. Tämän vuoksi ne olivat usein myös koulutusohjelmasta jääneet pois. Toisaalta haastateltavat korostivat työn tekemisen opettavan enemmän kliinisestä hoitotyöstä kuin koulutus kun taas teoriaosaaminen koettiin koulutuksessa. Osa haastateltavista toi esiin yksittäisiä asioita, jotka kokivat hallitsevan paremmin kuin sairaanhoitajat, muun muassa ekg –osaaminen mainittiin yhdeksi näistä. Tässäkin korostettiin yksilön omaa motivaatiota ja sitä, kuinka paljon on mahdollisesti opiskellut omatoimisesti. Muuta tutkimustietoa ei asiasta löydetty, joten tässä olisi varmasti aihe, mitä kannattaisi tutkia laajemmin.

Tavoitteena tutkimuksessa oli saada tietoa, jonka avulla sairaanhoitajan koulutuksesta voitaisiin tehdä suositumpi. Näillä tuloksilla on osoitettu, että akuuttihoitotyö tarjoaa juurikin niitä asioita, minkä vuoksi haetaan vain ensihoitoon. Merkittävää olisikin nyt muuttaa sairaanhoidon markkinointi tapaa ja kuvailla sen laajoja työmahdollisuuksia. Tulokset osoittivat, ensihoidossa vetivät puoleensa monipuoliset työtehtävät, itsenäinen työskentely, vaativat ja mielenkiintoiset työtehtävät. Näitä kaikkea tulisikin nyt hyödyntää akuuttihoitotyön markkinoissa. Mikä onkaan itsenäisempää työskentelyä kuin triagehoitajana työskentely tai missä muualla kuin päivystyksessä tulisi vastaan niin erilaisia työtehtäviä? Hurjia ja vaarallisia tilanteita sairaanhoitaja näkee esimerkiksi taturma-asemilla. Nyt olisi aika muuttaa erityisesti nuorten ja alanvaihtajien mielikuva siitä, että sairaanhoitajat ovat ”vain” lääkärin juoksupoikia tai perushoidon toteuttajia.

9.2 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyö tehtiin Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun ohjeiden ja toimintatapojen mukaisesti. Teoreettiseen viitekehykseen ja käsitteiden määrittelyyn on valittu lähteitä, jotka olivat mahdollisimman tuoreita ja ylemmän korkeakoulun taseisia. Kriteerit täyttäviä lähteitä löytyi vähän, sillä opinnäytetyössä keskityttiin hakemaan ennen kaikkea suomalaisia ja suomenkielisiä tutkimuksia, koska suomalainen ensihoitajakoulutus eroaa jonkin verran esimerkiksi amerikkalaisesta koulutusjärjestelmästä. Sairaanhoitajan ja ensihoitajan koulutusohjelmat ovat muissa maissa hyvin erilaisia ja tämän vuoksi koulutuk-

sen tuottama osaaminen eritasoista. Tästä johtuen päädyttiin siihen, että suomalaiset tutkimukset tuottaisivat luotettavampaa tietoa tähän tutkimusaiheeseen.

Kananen (2014) arvioi tutkimuksen luotettavuutta neljän aihepiirin mukaisesti: vahvistettavuus, arvioitavuus, ristiriidattomuus ja saturaatio. Vahvistettavuus huomioitiin tutkimuksessa niin, että haastateltavalta varmistettiin, että kysymys ja vastaus oli ymmärretty oikein. Opinnäytetyön on kokonaisuudessaan suunniteltu tutkimuskysymysten pohjalta, ne on huomioitu teoreettisessa viitekehysessä ja tutkimusmenetelmässä ja täten on arvioitavuus täytetty. Ristiriidattomuus tuli huomioitua siinä, että päätökset tehtiin yhdessä ja opinnäytetyöhön ei kirjoitettu mitään, mikä olisi toisesta tutkijasta kuulunut mennä eri tavalla. Saturaatio ei tässä opinnäytetyössä ole huomioitu, sillä tutkimuksessa tutkitaan haastateltavien omia kokemuksia ja lähtökohtaisesti ajattelemme niiden olevan erilaisia eikä verrattavissa toisiinsa. Haastateltavien määrä päätettiin etukäteen eikä sitä lisätty aineiston saturaatiopisteen saavuttamiseksi.

Hirsijärvi ja Hurme (2008) tuovat esille haastattelun luotettavuuden ja epäonnistumisen riskejä. Haastattelun onnistumiseen vaikuttaa haastattelijan kokemattomuus. Tässä opinnäytetyössä kumpikaan tekijöistä, ei ole aiemmin toteuttanut teemahaastattelua, joten tämä tulee huomioida luotettavuudessa. Kokemattomuus voi aiheuttaa virheitä kysymystekniikassa, samoin tulosten tulkinnassa. Tätä pyrittiin välttämään nauhoittamalla haastattelut sekä käymään kysymykset ennakkoon läpi, jotta haastateltavalla olisi aikaa miettiä vastaus ja tarkentaa haastattelukysymystä, mikäli ei sitä täysin ymmärrä (Ks. Vilkkä 2015). Tuloksia tulkittaessa tulee huomioida myös konteksti- ja tilannesidonaisuus. Tämän vuoksi haastatteluun valittiin ihmisiä, joita emme ennestään tunnaneet. (Ks. Hirsijärvi & Hurme 2006).

Haastattelukysymyksiä mietittäessä niiden tulee pohjautua jo tutkittuun tietoon, jotta tulokset voidaan peilata. Kysymysten tulisi olla riittävän laajoja, jotta keskustelua syntyy enemmän ja näin ollen haastateltava pääsee avaamaan omia ajatuksia. Tämän vuoksi vältetään kyllä/ei-kysymyksiä. Tuloksia tulkittaessa huomioidaan peilaamisilmiö ja keskitytään haastateltavan omiin kokemuksiin, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta. (Vilkkä 2015.)

Eettisiä näkökulmia tutkimuksessa tarkasteltiin Hyvärisen ym. (2017) teokseen pohjautuen. Eettinen ennakoarviointi suojelee tutkittavia ja tutkijan oikeusturvaa. Haastattelussa huomioitiin itsemääräämisoikeus ja vapaaehtoisuus. Jokainen haastateltava täytti suostumuslomakkeen, jossa hänelle kerrottiin tutkimuksen tarkoitus. Myös haastateltavien anonyymisyyttä kunnioitettiin ja tunnistavat kysymykset jätettiin pois. Tulokset käsiteltiin puolettomasti eikä siihen sisälletty tekijöiden omia kokemuksia. Ääninauhoitteet olivat vain opinnäytetyön tekijöiden omaan käyttöön materiaalin purussa ja työn valmistuttua jokainen ääninauhoite poistettiin asianmukaisesti. Tutkimuslupaa ei opinnäytetyöhön haettu, sillä haastateltavat ihmiset osallistuivat tutkimukseen yksityishenkilöinä, eivätkä he tässä tutkimuksessa edusta mitään tiettyä organisaatiota. Tutkittaviin henkilöihin saatiin yhteys muun muassa hoitotyön esimiesten kautta sekä kysymällä sosiaalisessa mediassa kriteerit täyttävien henkilöiden halukkuutta osallistua tutkimukseen.

9.3 Jatkotutkimusaiheet

Jatkotutkimusaiheeksi ehdotetaan muun muassa selvitystä sitä, mihin ensihoitajat (AMK) työllistyvät. Jos tästä tehtäisiin laajempi kyselytutkimus, olisi siitä varmasti hyötyä niin kouluille kuin hakijoillekin. Toinen aihe, mikä vaatisi laajempi tutkimuksia on se, millaista osaamista ensihoitajan ja sairaanhoitajan koulutukset tuottavat ja, miten koulutukset voisivat yhdenmukaistaa opiskelijoiden osaamista sekä, kuinka opiskelijan riittävä osaaminen varmistetaan ennen työelämään siirtymistä. Aikaisempaa tutkimustietoa etsiessä huomattiin, että näihin kysymyksiin oli vaikea saada vastauksia, joten niiden tutkiminen olisi varmasti aiheellista.

LÄHTEET

Aalto, S., Castrén, M., Rantala, E., Sopanen, P. & Westergård, A. 2008. Ensihoidosta päivystyspoliklinikalle. 1. painos. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Ammattinetti. 2020. Ensihoitaja WWW-dokumentti. Saatavissa: http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/223_ammattijsessionid=1D12C44CA83C494190657DBB5C0FBAD9?link=true [viitattu 17.5.2020]

Andersson H., Furåker, C., Jakobsson E. & Nilsson, K. 2011. The everyday work at a Swedish emergency department – The practioners' perspective. *International Emergency Nursing*, 2012, 20, 58-68. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1755599X1100067X?np=y> [Viitattu 2.10.2010].

Bucceri Androus, A. 2020. What is acute care nursing? WWW-dokumentti. Registered Nursing.org. Saatavissa: <https://www.registerednursing.org/answers/what-acute-care-nursing/> [viitattu 10.9.2020].

Crilly, J., Greenslade, J., Lincoln, C., Timms, J. & Fisher, A. 2016. Measuring the impact of the working environment on emergency department nurses: A cross-sectional pilot study. *International Emergency Nursing*, in press, 2017, 31, 9-14. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1755599X16300301?np=y> [viitattu 5.10.2020].

Eriksson, E., Korhonen, T., Merasto, M. & Moiso E. 2015. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen. Verkkojulkaisu. Porvoo: Bookwell. Saatavissa: <https://www.epressi.com/media/userfiles/15014/1442254031/loppuraportti-sairaanhoidajan-ammattillinen-osaaminen.pdf> [viitattu 10.9.20].

Haapala, M. 2009. Anestesia- ja sairaanhoidajien ammatillisen pätevyyden avaintekijät päiväkirurgiassa. Tampereen yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta. Hoitotieteen laitos. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/81180/gradu03993.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 1.10.2020].

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

HUS. Ensihoito. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.hus.fi/sairaanhoido/sairaanhoidopalvelut/ensihoito/Sivut/default.aspx> [viitattu 1.9.2020]

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvaara, J. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino.

Hämäläinen, J. 2019. Ensihoitopalvelu ja sen järjestäminen. Luento. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Moodle.

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä – miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2019. Opinnäytetyön ja pro gradun pikaopas – avain opinnäytetyön ja pro gradun kirjoittamiseen. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kuisma, M. 2018. Ensihoito. 6. painos. Helsinki: SanomaPro.

Kuntaliitto. 2019. Ensihoito. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/sosiaali-ja-terveysasiat/ensihoito> [viitattu 1.9.2020].

Kurola J. 2001. Ensihoitojärjestelmä – Mikä se on? *Finnanest Vol.34 Nro 4*. Saatavissa: http://web.archive.org/web/20070927222952/http://www.fimnet.fi/finnest/lehdet/2001/no_4/a_kurola.pdf [viitattu 1.9.2020].

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559

Lång, T. 2013. Sairaanhoidajien käsityksiä yhteispäivystyksessä tarvittavasta ammatillisesta osaamisesta. Itä-Suomen yliopisto. Terveystieteiden tiedekunta. Hoitotieteenlaitos. Pro-gradututkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://publications.uef.fi/pub/urn_nbn:fi:uef-20130435/urn_nbn:fi:uef-20130435.pdf [viitattu 10.9.2020]

Nummelin, M. 2009. Päivystyspoliklinikalla aloittavan sairaanhoidajan tiedon tarve. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu -tutkielma

Nurse Journal. 2020. Acute care nurse careers and salary outlook 2020. WWW-dokumentti. NurseJournal. Saatavissa: <https://nursejournal.org/acute-care-nursing/acute-care-nurse-careers-salary-outlook/> [viitattu 10.9.2020].

Opintopolku. Ensihoitaja (AMK), päivätoteutus. 2020. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://opintopolku.fi/app/#!/korkeakoulu/1.2.246.562.17.79009049275> [viitattu 17.5.2020].

Oulun kaupunki. Ouka.fi. WWW-sivut. Saatavissa: <https://www.ouka.fi/oulu/pelastuslaitos/ensihoitopalvelu> [viitattu 14.11.2020].

Sairaanhoidajat. Sairaanhoidajan monet eri urapolut.2020. Sairaanhoidajat.fi verkkosivu. Saatavissa: <https://sairaanhoidajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/sairaanhoidajan-monet-eri-urapolut/> [viitattu.18.5.2020]

Sosiaali- ja terveysministeriö. s.a. Ensihoito. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://stm.fi/ensihoito> [viitattu 6.10.2020]

Terveydenhultolaki. 12.11.2020. Ensihoitopalvelun sisältö. 2010.WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326#L4P40> [viitattu 17.9.5.2020]

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. E-kirja. 1. Painos. Tammi. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/book/9789520400118> [viitattu 18.9.2020]

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Xamk s.a. Ensihoitaja (AMK). Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. WWW-dokumentti. Saatavissa: Saatavissa: <https://www.xamk.fi/koulutukset/ensihoitaja-amk/> [viitattu.17.5.2020]

TUTKIMUSTAULUKKO

Tutkimuksen nimi, tekijä, paikka ja työn taso	Tutkimusongelmat/ -tavoitteet	Tutkimusmenetelmä	Keskeiset tulokset
Sairaanhoitajien käsityksiä yhteispäivystyksessä tarvittavasta ammatillisesta osaamisesta, Teea Lång, Itä-Suomen yliopisto, Pro-Gradu-tutkielma, 2013	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sairaanhoitajien osaamista yhteispäivystyksestä, heidän itsensä kuvaamana. Tavoitteena tuottaa tietoa, jonka perusteella voitaisiin kehittää sairaanhoitajien osaamista.	Laadullinen tutkimus, teemahaastatteluja induktiivinen sisällönanalyysi	Kliininen- ja päätöksenteko osaaminen kulkee yhdessä ja molempia tarvitaan. Työkokemuksen myötä kasvaa päätöksenteon osaaminen. Eettiset asiat koettiin yksinkertaiseksi.
Measuring the impact of the working environment on emergency department nurses: A cross-sectional pilot study, Crilly, J., Greenslade, J., Lincoln, C., Timms, J. & Fisher, A. 2016. International Emergency Nursing	Tutkimustavoitteena oli selvittää kuinka hoitajat kokevat työolosuhteet ja niihin vaikuttavat asiat.	Määrällinen tutkimus, kyselytutkimus ja sisällönanalyysi.	Hoitajat kokevat, että eniten työhön vaikuttaa negatiivisesti työn määrä, joka on liian suuri. Positiivisesti työympäristöön vaikuttavia asioita olivat hoitajien kyky käsitellä vaikeita tilanteita ja vapaus toteuttaa hoitotyötä omalla persoonalla.
Sairaanhoitajan ammatillinen osaaminen, sairaanhoitaja koulutuksen tulevaisuus – hanke. Elina Eriksson, Teija Korhonen, Merja Merasto & Eeva-Liisa Moiso. 2015. Ammatikorkeakoulujen terveysalan verkosto ja Suomen sairaanhoitajaliitto ry	Tarkoituksena määrittää EU:n mukaan ammatillisen osaamisen vähimmäisvaatimukset, kun sairaanhoitaja vastaa yleissairanhoidosta. Tarkastella osaamista ja sen osa-alueita sekä millaisia opintopistemääriä tarvittaisiin.	Tutkimuksessa käytettiin useita eri menetelmiä, ensin tehtiin kirjallisuuskatsaus, haastattelut ja sen jälkeen vielä kyselylomake.	Hankkeen tuloksena luotiin osaamisvaatimukset ja vähimmäispistemäärät sairaanhoitajakoulutusohjelmalle, samalla osaamiskuvauksia ja sisältö. 9 eri aihekokonaisuutta, joiden tärkeys nousi tutkimuksissa esille, niiden alle luotiin osaamiskuvaukset sekä kurssin sisällöt.
Merja Nummelin. 2009. Pro-gradu-tutkielma.	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata, mitä potilaan hoitamista koskevaa tietoa päivystyspoliklinikalla aloitettava sairaanhoitaja tarvitsee kyetäkseen hoitamaan potilasta.	Aineisto analysoitiin induktiivisesti sisällön analyysillä. Tutkimuksen kohderyhmän muodostivat yhden tietyn yliopistollisen sairaalan päivystyspoliklinikalla työskentelevät sairaanhoitajat, joilla oli työkokemusta päivystyspoliklinikan hoitotyöstä vähintään kolme vuotta.	Päivystyspoliklinikalla aloitettavan sairaanhoitajan tiedon tarve, jotta hän kykenee hoitamaan potilasta, koostui kuudesta pääluokasta. Päivystyspoliklinikan potilaista, hoitotyöstä, hoitoympäristöstä, hoitotyön etiikasta, päivystyspoliklinikan tiedonkäytöstä, organisaatiosta ja hallinnosta.
Jaana Virtanen, Kaakkois-Suomen Ammatikorkeakoulu, YAMK 2017, Suomi	Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää sairaanhoitopirien vastuu-lääkärien mielenpitoita siitä, kuinka hyvää ensihoitajilta vaadittavan osaaminen tulisi olla.	Opinnäytetyö toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena. Kyselytutkimus lähetettiin 26 ensihoidon vastuulääkärille eri sairaanhoitopiireihin Suomessa.	Tutkimustulosten mukaan kenttäjohtajilta odotetaan suurempaa osaamista kuin perustason ensihoitajilta. Tärkeimmiksi hallittaviksi osaamisen alueiksi muodostuivat kirjaaminen, ABCDE menetelmän käyttäminen, eettisyys, hälytysajon hallinta sekä omasta fyysisestä sekä psyykkisestä kunnosta huolehtiminen.

Carol L. Enns, Jo-Ann V. Sawatzky. 2015. Canada	Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli saada käsitys hoidon merkityksestä sairaanhoitajien näkökulmasta.	Kvalitatiivista kuvaavaa mallia käytettiin saadaksesi tietoa sairaanhoitajien hoitotyön näkökulmista. tutkimusta haastateltiin osajoukkoa kiireellisiä sairaanhoitajia, jotka työskentelevät Kanadan Manitoban julkisissa sairaaloissa (n = 17)	Edustaminen ja kokonaisvaltainen hoito nousivat tärkeiksi teemoiksi ensiapuhoitajien hoidossa. Hoitoon vaikuttivat monet tekijät, kuten työmäärä, ajanpuute, henkilöstökysymykset, vuorotyö ja itsehoidon puute. Johdon tuen puute oli kuitenkin tutkimuksen osallistujien havaitsema johdonmukaisin hoitamisen este.
---	---	---	---

AINEISTON HAKUTAULUKKO

Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Tulokset	Hylkäykset otsikon pe- rusteella	Hylkäykset sisällön pe- rusteella	Hyväk- sytyt
PudMed	Emergency care nurse AND educa- tion AND career	2009-2019	91	83	3	5
PudMed	Nurse's motivation AND career	2009-2019, il- mainen koko sisältö	45	42	0	3
PudMed	Paramedic AND career path	2009-2019	23	23	0	0
BioMed Central Journals	Paramedic AND education AND ca- reer	-	106	104	2	0
BioMed Central Journals	Attraction for param edics job	-	13	10	?	2
Medic	Ensihoitohenkilö- kunta	2009-2019, ilmaiset kokotekstit	58	56		2
Medic	ensihoito, koulu- tus,	2009-2019, ilmaiset kokotekstit	8	8	0	0
Medic	opiskelu, sairaan- hoitaja	2009-2019, ilmaiset kokotekstit	15	15	0	0
Google Scholar	sairaanhoitajan koulutus	2010-2020	-	-	5	2

HAASTATTELURUNKO

Millainen koulutustausta ja työkokemus?

Miksi ensihoidon koulutusohjelma?

Oletko ollut ambulanssissa töissä?

Miksei? Miksei enää?

Nykyinen työtehtävä?

-erityistaidot?

-perehdytys?

-mitä osaamista vaaditaan?

Kokemus omasta osaamisesta?

-mitkä valmiudet oli vastavalmistuneena?

-perehdytyksen/lisäkoulutuksen jälkeen?

-valmiudet nyt?

Kokemus koulutuksesta?

-miten valmisti nykyiseen työtehtävää?

-mitä olisi tarvinnut oppia/tietää?

-miten voisi parantaa?

-paremmat valmiudet kuin sh opiskelijalla? miksi/miksei?

-ajatuksia miksi ensihoito suositumpi?

-vinkkejä opiskelijoille/vastavalmistuneille?

Suostumuslomake

Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun ensihoitaja opiskelijoiden opinnäytetyöhön kuuluva haastattelututkimus. Aiheena "Ensihoitaja akuuttihoitotyössä". Opinnäytetyötä ohjaa lehtori Katja Villikka ja tutkimuksesta vastaa opiskelijat Ayca Belet & Anna-Katriina Puolakanaho.

Aika: Haastattelut pidetään loka-marraskuussa 2020

Kuvaus: Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, mitä sellaista osaamista ensihoidon koulutusohjelma voi tarjota akuuttihoitotyöhön, mitä tavallinen sairaanhoitajan koulutusohjelma ei tarjoa ja saada näkemys, miksi ensihoitajaksi valmistunut valitsee työpaikaksi muun kuin ensihoidon ambulanssissa ja antaa ensihoitajakoulutus tähän työhön enemmän valmiuksia. Tavoitteena saada tietoa, jonka avulla voidaan kehittää XAMKn sairaanhoitajakoulutuksen vetovoimaisuutta ja markkinointia tulevaisuudessa. Opinnäytetyössä haetaan vastauksia siihen, miksi henkilö on hakeutunut ensihoitaja koulutuksen ja miksi henkilö ei tällä hetkellä työskentele ensihoidossa sekä siihen tuoko ensihoidon koulutus lisävalmiuksia työskennellä akuuttihoitotyössä?

Haastattelut toteutetaan etäkontaktissa pandemiasta johtuen. Ne nauhoitetaan, mutta vain tutkimuksen tekijät kuuntelevat nauhoitetta. Nauhoitus poistetaan litteroinnin jälkeen. Haastateltavien henkilötietoja ei kirjata tutkimukseen. Haastattelut perustuvat vapaaehtoisuuteen. Haastateltavalle tullaan lähettämään kysymykset etukäteen. Lisätietoa tutkimuksesta antaa tekijät.

1. Olen lukenut ja ymmärtänyt tutkimuksesta annetut tiedot edellä. Antamieni tiedot ovat luottamuksellisia ja ymmärrän mihin niitä käytetään ja kuinka ne hävitetään.
2. Osallistun vapaaehtoisesti haastattelututkimukseen.
3. Ymmärrän, että voin milloin tahansa vetäytyä haastattelututkimuksesta syytä ilmoittamatta.
4. Ymmärrän, että tutkimuksen tekijät keräävät haastattelusta aineistoa. He nauhoittavat haastattelun ja litteroivat nauhoitteen tutkimusta varten.

Paikka ja aika

Allekirjoitus ja nimenselvennys

Opinnäytetyöntekijät: Ayca Belet (ayca.belet@edu.xamk.fi) ja Anna-Katriina Puolakanaho (anna-katriina.puolakanaho@edu.xamk.fi)

Opinnäytetyön ohjaaja: Lehtori Katja Villikka, katja.villikka@xamk.fi

Sisällönanalyysi vastaajien syistä ensihoitajan koulutukseen hakeutumiseen.

Alkuperäinen ilmaisu	Alakategoria	Pääkategoria
halusin tehdä semmosta ihmisläheistä työtä	<i>ihmisläheisyys</i>	ensihoitoyön ominaisuudet
kokee, et mun työllä on merkitystä	<i>työn merkityksellisyys</i>	
oli hirvee hinku tehdä sellasta mikä merkitsee ja se auttamisen halu		
tulis hyvä olo kun tekee duunii	<i>halu auttaa ihmisiä</i>	
Halu auttaa ihmisiä		
olin kuullu alasta nimenomaan kaikkee hyvää	<i>työn maine</i>	mielikuva työskentelystä ambulanssissa
se kuulosti siistiltä se ambulanssi työ		
nimenomaan halus sinne ambulanssii töihin, mut mulla oli ehkä vähä erilainen käsitys siitä työstä	<i>halu työskennellä ambulanssissa</i>	
olin ihan sata varma, et mää haluun ambulanssiin töihin		
en halunnu olla sairaalassa töissä		
Jotenki se oli tosi viehättävää	<i>mielenkiinto alaa kohtaan</i>	
se tuntuu vaa alkuunsa niin mielenkiintoselta		
kuulosti enemmän mun jutulta		
Mua kiinnosti akuuttihoitotyö		
jotenki viehätti se et saa liikkuu, työympäristö on vaihtelevaa ja sit sellasta vaativuutta	<i>liikkuva työ</i>	työympäristö
en koskaa jaksais istua missään toimistossa		

Sisällön analyysi miksi ensihoitajaksi valmistuneet eivät työskentele ensihoidossa.

Alkuperäinen ilmaisu	Alakategoria	Pääkategoria
mulle ne oli rankkoja ne yövuorot mä en pitäny niistä	työajat	Työn kuormittavuus
koin et ehkä noi 24h vuorot ei sopinu mull		
tuli ihan fyysisesti paha olla		
yövuorot oli suurin syy		
oma fyysinen jaksaminen	fyysinen työ	
mun mielestä ajoittain vähän liian hetkistä ja sit taas kuoleman hiljast työtä	epätasaisesti työtehtäviä	
mä halusin tietää lisää	kehittyminen ja uuden oppimen	Työssä kehittyminen
et miks mä vien ne potilaat sinne.		
Sairaalaasta saa laajempaa kokemusta		
avasin silmii vähän enemmän mitä se työ on päivystyksessä		
päivystyksessä työskentely on aika avarataavaa et oppii ja näkee ihan eritavalla ku se että olis ambulanssissa duunissa		
kaipasin ehkä sit enemmän semmosta toiminnallista hoitoa	hoitotyön lisääminen työssä	Monipuoliset työtehtävät
koin et se vanhusten kускаaminen ei tuo tai lisää sitä mun osaamista		
koin et sairaalassa varsinki päivystyksessä sä pääset oikeesti hoitaa niitä potilaita		
realiteetit ehkä avautu aika paljon tuolla koulussa et mitä se on		
oikeestaa mua sit leikkausosalissa se työskentely kiinnost	kiinnostus muita tehtäviä kohtaan	
melko vaikee päästä ja yleensä vaikee saada virkaa	töitä ei helposti saatavilla	Työn saamisen vaikeus
siitä ei sit tullu jatkoo		
sanotaan näin et kilpailu on kovaa		
vaikee saada ensihoitajan paikkoja ambulanssiin, kilpailu on kovaa		
no siis tosiaan se mun sopimus ei jatkunu enää		
nii mää koen et en oo valmis vielä siihen vastuuseen. Niinku tavallaan tällä työkokemuksella mikä mulla on	vähäinen työkomeus	Vastuu

Sisällönanalyysi vastaajien mielipiteestä ensihoitajan koulutuksen suosioon.

Alkuperäinen ilmaisu	Alakategoria	Pääkategoria
se on paljon näkyvämpi	ammatin näkyvyys yhteiskunnassa	mielikuva ammatista
ambulansseja sää näät tuolla niinku päivittäin		
sairaanhoitajat ei ehkä näy sillain maallikolle kuten ensihoito		
sit se voi olla ehkä sitäkin et on tosa paljon sarjoja jotenki ensihoidosta		
annetaan kuva siitä et se ob tosi siistii ja jännittävää		
sanoo et se vaikuttaa varmaa jännittävämmältä ja paremmalta se status sairaanhoitajiin verrattuna		
tuntuu et se ensihoitajan koulutus on nii paljon siistimpi ku esim sairaanhoitajan.		
varmaan myös se et paljon on nykyään sarjoja missä näytetään ensihoitajan työtä		
Sillee varmaa vaikuttaa kaikki tositv ohjelmat pelastajat, 112 ja tämmöset		
annetaan kuva siitä et se ob tosi siistii ja jännittävää	ammatin vetovoimaisuus	mielikuva ammatin työtehtävistä
ensihoito on ehkä enemmän sillai media-seksikkäämpi		
just ne ensihoidon työtehtävät nähää sillai mediaseksikkäämpänä		
se on huomattavasti mediaseksikkäämpi		
annetaan kuva siitä et se on tosi siistii ja jännittävää	ensihoitajan status	
suomessa katotaan et sairaanhoitaja on sellanen..oota mikä se nyt on, nii ei saa yhtäpaljon kunnioitusta.		
se on vähä sellasta statusta ja statusta antava työ		
ylpeitä ammatistaan		
et sairaanhoitajat on vaa siel sairaalan sisällä	työn itsenäisyys	
sairaanhoitajat on sairaalassa sillai lääkärin alaisuudessa tavallaan		
ehkä se sairaanhoitajan koulutus nähää vähä tylsempänä ku ensihoito	sairaanhoitajien tylsät työtehtävät	
sairaanhoitajan työ on ehkä enemmän semmosta perustyötä		
ehkä ensihoitajista on sellanen ajatus et ne pelastaa henkiä	ensihoitajien mielenkiitokset työtehtävät	
se on markkinoitu sillai, että se on vauhtia ja vaarallisia tilanteita		
ensihoidolla on tietty mielikuva et millasta se on		

Sisällönanalyysi vastaajien kokemuksista ensihoidon koulutuksen tuomista lisävalmiuksista työskennellä akuuttihoitotyössä.

Alkuperäinen ilmaisu	Alakategoria	Pääkategoria	
ensihoidon koulutuksessa keitytään lähinnä vaan siihen ambulanssityöhön	Ensihoitoon suuntautuminen opiskeluissa	Mielikuva työpaikasta ennen valmistumista	
asiat on käyty läpi siinä ajatuksessa et noh sun ei tarvi tietää näitä asioita ja sä meet ambulanssiin töihin			
mä olin jotenkin niin kiinni siinä ajatuksessa et mä meen ambulanssiin töihin enkä sairaalaan			
mun mielestä aika huonot meil oli vaa se yhen viikon harjottelu et koe et siin ois saanu semmosta osaamista			
no siis kyl toi melko hyvin valmisti, mut tottakai toi koulutushan valmistaa just siihen lannssityöhön			
mun koulustahan ei varsinaisesti siis valmistanu toho			
	kokemus		
En siis oikeen tiä onks ensihoidossa paremmat valmiudet			
En nyt tiä onks siel jotain erityistaitoo verrattaen ensihoitoon et aika samaahan se on			
En lähtis sanoa et ehopiskelijoilla oli paremmat valmiudet siihen			
kyl mun mielestä on valmistanu mua paremmin			
kyl mää koen että tommosia yksittäisiä asioita on mitkä on valmistanu mua			
Kysytään taustatiedot ja tehään se anamneesi ja otetaan vitaalet niinku ambulanssissakin, et siihen se on valmistanu tosi hyvin	osittain samoja työtehtäviä	Samankaltaiset työtehtävät	
päätteilykyvyn pitää olla nopeeta ja aika hyvää et osaa yhistellä eri asioita			
eh koulutuksessa käydään aika hyvin potilaan tilanarvioimista ja seurantaa			
onhan siel nii paljon samoja jutuja ku päivystyksessä	asenne työpaikkaa kohtaan opiskeluvaiheessa		
ei ehkä menis sillä asenteella et meen vaan ambulanssiin			
vaan oikeesti miettii sitä et susta tylee myös sairaanhoitaja			
kattoo siltä kantilta et ehkä sä meet jossain vaiheessa sinne sairaalaan töihin	Kokemus puutteli-sesta osaamisesta akuuttihoitossa	Akuuttityön laajemat osaamisvaatimukset	
varmaan se et sais enemmän sitä varsinaista käden-taitojen harjottelu enemmän			
varsinki päivytyksessä vastaan paljon sellasia toimenpiteitä, välineitä yms mitä en ollu koulussa koskaan edes nähny			
teholla mennää vähä eri maailmaa ja koen et siihen ei kyl oikee saanu hyvii opintoja alle	Puutteellinen kokemus kädentaidoista		
meillä ainakin oli liian isot ryhmäkoot niissä simulaatioissa et harvemmin sit pääs tekee			
vaikuttaa muutkin asiat kuten motivaatio ja oma panostus			
	motivaatio		
lisänä on toi akuutti lääkehoitotyö et muuten pysyny aika samana osaaminen	Tieto ja taito kehittyvasta työelämässä		
Sanotaan et on kehitystä ja paljon varmempi olo omasta työskentelystä tällä hetkellä ku sillon vastavalmistuneena			
kyl sinne alus mentii vähä untuvikkona valmistuneena			
ja kokoajan tulee oppii lisää erilaisten tilanteiden kautta			
lopullinen oppi tulee ni on ne työtehtävät			
työn ohella saanu varmuutta omaa tekemiseen			

Sisällönanalyysi vastaajien kokemuksista akuuttihoitotyön tarvittavasta osaamisesta.

Alkuperäinen ilmaisu	Alakategoria	Pääkategoria	
potilaan lääkitseminen	lääkehoito	Farmakologia	
lääkehoito			
laaja käsitys lääkkeistä tai niist potilaan kotilääkkeistä voi jo päätellä paljon mitä sairauksia on			
potilaan voinnin ja tajunnantason tarkkaa seuranta	voinnin tarkkailu	Kliininen hoitotyö	
potilaan kokonaisvaltainen voinnin tarkkailu			
potilaan hemodynaamiikan tarkkailu			
perusasiota hoitotyöstä	hoitotyön perusteet	Kliininen hoitotyö	
aseptiikka			
kanyloida pitää osaa ja tietty laiteosaamista olla	kädentaidot		
paljon kädentaitoja vaaditaan			
toimenpidehuoneissa kanyylin laittaa, ekgn ottoa ja muuta sellasta			
Kädentaidot on siel traumas tärkeet			
teorian on kyl pakko olla siellä jossain kohin aika hyvästi hallussa	teoriaosaaminen		Teoriaosaaminen
teoriatietonki oltava hallussa			
teoriatausta kunnos et ymmärtää miksi monitoroidaan ja mitä ja tota et mitä seuraamuksii voi mistäki voi olla			
mitä on oppinu koulussa nii aika paljon enemmän tarvii kaikkii lapsiin liittyvä			
korostasin just sitä teoriatietoo ku ly kaikki nää laitteet ja kädentaidot oppii sit työelämässä			
kirurgislangi	ammattisanasto		
ymmärtää sitä leikkauksen kulkuu ja sitä mitä ne lääkkeet ja toimenpiteet siel kehos tekee ja miksi jotta osaa sit reagoida ja myös jättää reagoimatta tiettyihin juttuihin	anatomia ja fysiologia		
sit jos ei tiedä mitä siel potilaan kehos tapahtuu nii missäkin eri taudin tilassa nii voi olla vaikee hahmottaa et mikä hoito on millonki etusijalla			
anatomia ja fysiologia			
aika hyvä anatomia ja fysiologia			
keskustelu	kommunikointi	Asiakaslähtöisyys	
tekee nii paljon enemmän siin se potilaan paris ja omaisten myös			
pitää tietää mitkä on niitä punasialippuja mihin pitää kiinnittää huomiota	tilannetietoisuus	Näyttöön perustava toiminta ja päätöksenteko	
aika hyvää et osaa yhistellä eri asioita et osaa tunnistaa oirekuvasta sen et mikä vois olla			
tilanteiden tunnistaminen			
päätelykyvyn pitää olla nopeeta			
osata toimii aika itsenäisesti	kyky työkennellä itsenäisesti		
vaaditaan et on vähän enemmän kokemusta			
itseluottamus			